

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.53.300722>

УДК 342.951

О. І. Миколенко, докт. юрид. наук, професор, завідувач кафедри
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Кафедра адміністративного та господарського права
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна
e-mail: O.Mykolenko@onu.edu.ua
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9755-9454>

О. М. Миколенко, докт. юрид. наук, професор
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Кафедра кримінального права, кримінального процесу та криміналістики
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна
e-mail: mikolenkoalena@gmail.com
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-2080-413X>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ ПРО ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

В статті здійснено аналіз сучасних тенденцій розвитку наукової думки про публічне адміністрування. З'ясовано, що розвиток науки адміністративного права неможливий без дискусій щодо розуміння публічного адміністрування, критичного аналізу думок інших адміністративістів, переосмислення старих теорій, вчень і концепцій та впровадження нових ідей і світоглядних уявлень змісту поняття «публічне адміністрування» та тенденцій розвитку цього правового явища. Встановлено, що більшість сучасних наукових джерел, які присвячені дослідженню публічного адміністрування, сформульовані у формі констатації очевидних фактів, які відбулися чи відбуваються в правотворчій та правозастосовній сферах або вже давно оформилися у вигляді аксіом юридичної науки. Наголошено на тому, що наукові дослідження публічного адміністрування у такому вигляді втрачають сенс, бо вони набувають спотворених форм – переказування вже давно відомих фактів, цитування думок авторитетних вчених без належного критичного їх аналізу, погодження з усіма і у всьому та ін. Зроблено висновок, що наука адміністративного права припиняє стагнацію і починає поступовий шлях до системного оновлення знань про адміністративно-правові явища. Сприяє ж цим позитивним процесам в адміністративному праві категорія «публічне адміністрування», яка в сучасних наукових публікаціях починає демонструвати узгодженість між «формою» та «змістом» зовнішньоорганізаційної діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Ключові слова: публічне адміністрування, суб'єкти публічного права, суб'єкти публічного адміністрування, категорія адміністративного права, предмет адміністративного права, типи адміністративно-правового регулювання, політичний службовець, політична посада, Уповноважений у справах ЄСПЛ, адміністративно-правовий статус.

Постановка проблеми. Розвиток науки адміністративного права неможливий без дискусій щодо розуміння тих чи інших адміністративно-правових явищ і процесів, критичного аналізу думок інших адміністративістів, переосмислення старих теорій, вчень і концепцій та впровадження нових ідей і світоглядних уяв-

лень змісту та тенденцій розвитку правових явищ. На жаль, аналіз сучасних наукових джерел, які стали результатом досліджень адміністративно-правових явищ і процесів, розчаровують. Більшість із них є констатацією очевидних фактів, які відбулися чи відбуваються в правотворчій чи правозастосовній сферах або вже давно оформилися у вигляді аксіом юридичної науки. Наукова діяльність у такому вигляді втрачає сенс, бо вона набуває спотворених форм – переказування вже давно відомих фактів, цитування думок авторитетних вчених без належного критичного їх аналізу, погодження з усіма і у всьому, переповідання положень нормативно-правових актів країн Європи чи актів Європейського Союзу і ін.

Державні органи України сьогодні перейнялися здійсненням контролю у сфері науки, але зосередили свою увагу виключно на формальних моментах (вимоги до оформлення та кількості наукових публікацій, вимоги дотримання академічної доброчесності, вимоги щодо кількості участі науковців у роботі разових спеціалізованих рад тощо), що сприяє збільшенню кількості наукових праць на душу українського населення, але віддаляє юридичну науку від якості отриманих в ході проведеного дослідження результатів. При цьому, державні органи відсторонилися від контролю за якістю змісту досліджень правових явищ, який (зміст) теж повинен відповідати певним критеріям та вимогам – мати елемент новизни, бути логічним, аргументованим, науково подібним тощо. Контроль за цими критеріями і вимогами покладається на науковців, що залучаються до процесу захисту дисертацій, або є членами редакційних колегій відповідних наукових журналів. Виходить, що державу цікавлять формальні моменти в науковій діяльності як різновиду інтелектуальної діяльності і їй байдуже – розвивається чи ні юридична наука взагалі, чи мають результати наукового дослідження позитивний ефект для розвитку відповідної галузевої науки та практики. При такому підході, коли держава оцінює якість наукової діяльності через призму бюрократичних окулярів, а переважані дотриманням формальних правил науковці не так ретельно слідкують за «науковістю» діяльності здобувачів вищої освіти та «новизною» її результатів, в Україні катастрофічно збільшується кількість наукових публікацій, які з формальної точки зору є бездоганними, а за змістом – «інформаційним сміттям».

Наголошуємо, що співвідношення «змісту» та «форми» як важливих філософських категорій важливе, в тому числі, і в науковій діяльності. Прикро, що викладачі закладів вищої освіти, які поєднують в собі два статуси «освітняни-науковці», зараз суттєво відволікаються на забезпечення для НАЗЯВО формальних моментів освітнього процесу, при цьому, ледве встигають вдосконалювати його зміст та взагалі не встигають відслідковувати якість змісту наукових джерел, що публікуються та захищаються в спеціалізованих вчених радах.

Втім, дуже приємно:

- знайомитись з науковими працями, які містять критичний аналіз сталих теоретичних конструкцій, мають елемент новизни та передбачають ймовірні шляхи вирішення існуючих проблем як теоретичного, так і практичного характеру;

- дискутувати з думками інших науковців, які запропонували своє науково-обґрунтоване бачення змісту якогось адміністративно-правового явища чи процесу і ймовірних перспектив їх розвитку (підкреслюємо, що мова йде не про особисте бачення науковця чи його «окрему думку», як цей процес сьогодні називають у сфері правосуддя, а про «науково-обґрунтоване бачення»).

В цьому сенсі, нашу увагу привернули праці адміністративістів, які намагаються переосмислити значення поняття «публічне адміністрування» в сучасному категоріальному апараті адміністративного права. Більшість праць, які останні десять років були присвячені цьому правовому явищу, не спромоглися, по-перше, пояснити всі суперечності, які виникають у зв'язку із його впровадженням в категоріальний апарат адміністративного права, по-друге, продовжують його використовувати як «універсальний» термін, який може змінювати свій зміст в залежності від потреб дослідника.

Отже, аналіз сучасних тенденцій розвитку наукової думки про публічне адміністрування є не тільки цікавим для наукової спільноти, а й актуальним для подальшого розвитку науки адміністративного права, адміністративного законодавства та практики суб'єктів публічного адміністрування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі прояви публічного адміністрування в сучасному національному правовому просторі ґрунтовно досліджувався у працях таких вчених як: В. М. Бевзенко, Ю. П. Битяк, К. Л. Бугайчук, В. М. Гаращук, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, Н. П. Матюхіна, Р. С. Мельник та ін.

Але, по-перше, перераховані вчені є представниками різних концепцій публічного адміністрування, що ускладнює використання поняття «публічне адміністрування» як категорії адміністративного права в наукових дослідженнях та чинному законодавстві, по-друге, у світогляді кожного вченого публічне адміністрування наповнюється своїм специфічним змістом, у зв'язку із чим дана категорія втрачає методологічне значення у науковій діяльності та у сфері освіти.

Метою написання статті є аналіз сучасних тенденцій розвитку наукової думки про публічне адміністрування.

Виклад основного матеріалу. В межах цієї публікації хочемо запропонувати один із рідко використовуваних наукових підходів, який полягає в перегляді і оновленні поглядів авторів статті, що були висловлені в минулому (так званий «самоаналіз наукових поглядів»), на підставі ознайомлення із сучасними тенденціями, підходами і концепціями до визначення поняття «публічне адміністрування». У зв'язку із цим, зупинимось на переосмисленні положень наукової публікації, написаної нами в 2018 році і присвяченої співвідношенню понять «державне управління» і «публічне адміністрування» [1], та ознайомимось із авторською концепцією публічного адміністрування, що запропонувала в своїх публікаціях О. Г. Набокова [2; 3].

Поява нашої наукової статті у 2018 році була обумовлена декількома важливими обставинами.

Перша обставина полягала в тому, що термін «державне управління», за яке весь час трималась більшість наукових шкіл із адміністративного права в Україні, перестала бути надійним методологічним інструментарієм в дослідженнях адміністративно-правових явищ і процесів. Цей термін мав безліч трактувань змісту – міг використовуватись як при характеристиці специфіки діяльності всіх гілок державної влади, так і при характеристиці взаємовідносин «керівник – підлеглий» в органах державної влади. Тому в науці адміністративного права на доктринальному рівні завжди існувало широке і вузьке трактування поняття «державне управління», а на рівні індивідуальних досліджень – набагато біль-

ше. Кожного разу, перш ніж використати термін «державне управління» в науковому дослідженні, необхідно було уточнювати в якому значенні і стосовно яких правових явищ його використовує дослідник, інакше – обов'язково виникали суперечності і алогічність у викладанні матеріалу. Тому, розуміючи безперспективність поняття «державне управління» в адміністративному праві, яке з 1999 року почало еволюціонувати (оновлюватись), більшість адміністративістів, до яких відносимо і себе, чекала на появу нової категорії адміністративного права, яка б вирішила всі суперечності, що породжує в науці адміністративного права поняття «державне управління».

Друга обставина полягала в тому, що в наукових публікаціях замість терміну «державне управління» широко почали (приблизно з 2012 року) використовувати термін «публічне адміністрування». Яке ж було наше розчарування, коли новий термін ввели тільки через популістські причини (це сучасно, це відповідає європейським стандартам і цінностям, це суттєво відмежовує сучасне адміністративне право від радянського адміністративного права тощо). Ніхто із адміністративістів (виключення складають окремі праці В. М. Бевзенка, К. Л. Бугайчука та Р. С. Мельника) не спромігся надати цьому факту наукове обґрунтування у вигляді цілісного, логічно взаємоузгодженого та всебічно аргументованого концепту. Щоб не ображати окремих адміністративістів, утримаємось від конкретних посилань в цій публікації, але у 2018 році зустрічалися праці, в яких використовувався текст десятилітньої давності, але з використанням замість терміну «державне управління» терміну «публічне адміністрування». Наука так не твориться, а тим паче не еволюціонує. Це нагадує маніпуляцію, яка чиниться в інтелектуальній сфері. Наприклад, Е. Македонська виділяє три види маніпуляції: а) маніпуляція, як вплив, що оминає розум; б) маніпуляція, як форма обману; в) маніпуляція, як форма тиску [4]. На нашу думку, адміністративісти, які не змінюючи змістовного наповнення категорії «публічне адміністрування» стали її використовувати замість поняття «державне управління», здійснили маніпуляцію у формі обману, яка трактується Е. Македонською як «навмисна спроба обманом змусити когось прийняти хибне переконання» [4]. Тобто свої пострадянські погляди на діяльність органів виконавчої влади та інших публічно-владних суб'єктів ці науковці приховали терміном «публічне адміністрування». У них немає бажання змінювати свій науковий світогляд під впливом об'єктивних процесів, що відбуваються в українському суспільстві, але є бажання не виділятися із усього загалу адміністративістів України якимись особистими поглядами на процес розвитку адміністративного права. Тому такі адміністративісти намагаються свій консервативний світогляд замаскувати прогресивною термінологією, на кшталт, терміну «публічне адміністрування». Отже, розчарування і обурення процесами, що відбувалися в 2018 році стосовно поняття «публічне адміністрування», стали тими факторами, що мотивували нас до написання статті.

Завищені очікування та велике розчарування рівнем науки адміністративного права щодо впровадження поняття «публічне адміністрування» в категоріальний апарат адміністративного права вплинули на зміст публікації 2018 року, тому вона була емоційною (у вигляді рефлексії на хаос в науці адміністративного права) та прикладом формування альтернативних поглядів на зміст поняття «публічне адміністрування» на підставі фактів та факторів, якими керували тодішні

адміністративісти. За п'ять з лишнім років наші уявлення про зміст поняття «публічне адміністрування» та його роль у категоріальному апараті адміністративного права поступово змінилися (цьому сприяли як об'єктивні, так і суб'єктивні чинники), втім, не було приводу для написання чергової наукової статті з цього питання.

Як вже зазначалося, таким приводом стали публікації О. Г. Набокової, що запропонувала авторську концепцію публічного адміністрування, яка, на її думку, по-перше, вирішує безліч теоретичних проблем, які накопичилися в науці адміністративного права, по-друге, сприятиме процесу впровадження даного поняття у правотворчий та правозастосовний процеси [2; 3].

Розглянемо більш детально окремі положення даної концепції.

Так, О. Г. Набокова зазначає, що «класифікація публічного адміністрування на три види – втручальне, сприяюче і забезпечувальне, має суттєві недоліки: а) сформульована у вигляді наукової гіпотези (є сировою за змістом), а тому потребує великих зусиль відносно наукового обґрунтування як критерію класифікації, так і видів публічного адміністрування; б) за змістом є неузгодженою, суперечливою і з великою кількістю «білих плям», тобто не відповідає на нагальні питання теорії адміністративного права (доводиться самостійно домислювати якісь висновки, які скоріш за все не співпадають із реальними судженнями авторів навчального посібника); в) позбавлена теоретичного і практичного значення» [3, с. 85-88].

З кожним висловленням О. Г. Набоковою словом повністю погоджуємось, адже Р. С. Мельник і В. М. Бевзенко, які і є «батьками» даної класифікації [5, с. 44], переконливих аргументів щодо теоретичної та практичної значимості їх класифікації публічного адміністрування так і не навели. Подібний підхід, нами було використано в вже згаданій публікації 2018 року, коли похапцем запропонували альтернативне бачення класифікації публічного адміністрування, яке можна ідентифікувати скоріше як наукову гіпотезу, ніж виважену і всебічно обґрунтовану через призму наукової методології і категоріального апарату концепцію. Нагадаємо, що поняття «публічне адміністрування» змістовно було зведене нами до публічно-сервісної діяльності, і відповідно видами публічного адміністрування були визнані види публічно-сервісної діяльності (реєстрація, ліцензування, сертифікація і ін.) [1, с. 105-106]. Втім, наші ідеї у формі наукової гіпотези були висловлені в науковій публікації, що припускає можливість творчого підходу до опису і класифікації адміністративно-правових явищ і процесів, тоді як ідеї Р. С. Мельника і В. М. Бевзенка були висловлені в навчальному посібнику для здобувачів закладів вищої освіти, тобто як доктринальна класифікація правового явища. На нашу думку, такі речі є недопустимими, адже перш ніж знання чи класифікація про адміністративно-правові явища попадають на палітри підручника чи навчального посібника, вони повинні пройти апробацію в науковому середовищі (в статтях, на конференціях, в дисертаціях тощо). Зараз в Україні відбувається зворотній процес – хтось під егідою ОБСЄ публікує навчально-методичну публікацію, в якій формулює непідтвержені наукою адміністративного права висновки, а потім їх адміністративісти України починають використовувати в своїх дослідженнях. В даному випадку порушується логіка співвідношення практики, освіти і науки, адже зазвичай:

- наука оснащає практику рекомендаціями щодо вирішення конкретних проблем і стосовно перспектив розвитку національного законодавства;
- практика апробує рекомендації науки та відбраковує ті із них, що не працюють;
- освіта ж використовує ті положення науки, які були апробовані практикою та показали свою ефективність.

В Україні ж працює інший механізм взаємовідносин практики, освіти і науки, адже:

- в освіті закріплюються нові ідеї, дефініції, підходи і класифікації, які не мають реального підтвердження в науці і на практиці;
- наука починає орієнтуватись на дефініції, класифікації та ідеї, що висловлені в навчально-методичній літературі;
- практика отримує рекомендації, які відповідають ідеології, що була обґрунтована спочатку в навчально-методичній літературі, а потім в науці адміністративного права.

Дивний підхід, який порушує глибинні національні соціокультурні зв'язки в нашому суспільстві, але він пояснює чому нікому невідома класифікація, поперше, опинилася в навчально-методичній літературі, по-друге, набула потім свого розповсюдження в наукових дослідженнях. О. Г. Набокова задається подібними питаннями, але так і не спромоглася сформулювати на них відповідь. Зокрема, вчена стверджує: «Дивує і той факт, що дана класифікація взагалі не піддається критичному аналізу в науковій літературі. Наука адміністративного права для того і існує, щоб виявляти слабкі місця у запропонованих та існуючих теоріях, концепціях, ученнях і класифікаціях, інакше – вона не буде розвиватись. Чому класифікація публічного адміністрування на «втручальне», «забезпечувальне» і «сприяюче» стала доктринальною, для нас залишається таємницею, адже більш прискіпливий погляд на неї одразу ж породжує безліч питань щодо її теоретичного та практичного значення» [3, с. 84-86].

Якщо, на думку В. В. Галах, «рушійною силою системних перетворень та розвитку суспільства є освіта» [6], то, на нашу думку, рушійною силою системних перетворень та розвитку науки адміністративного права є критичний аналіз. Відсутність же критичного аналізу в переважній більшості наукових публікацій, які останні роки попадають в коло нашого зору, призведе до занепаду української юридичної науки.

Підтримуємо і думки О. Г. Набокової стосовно визначення поняття «публічне адміністрування», що дозволить, на думку вченої, розглядати її як повноцінну категорію сучасного адміністративного права [2, с. 126-131].

Дійсно, вже давно в адміністративному праві виникла необхідність пояснити специфіку діяльності органів виконавчої влади не чисельними термінами – «правоохоронна», «правозабезпечувальна», «правозахисна», «публічно-сервісна» тощо, а одним терміном, що дало б можливість проводити порівняльну характеристику між діяльністю, яку здійснює виконавча влада, і діяльностями, які здійснюють законодавча і судова влади, а також із діяльністю інших владних суб'єктів, таких як Президент України, СБУ, прокуратура і ін. Намагання ж окремих адміністративістів використовувати для розкриття специфіки діяльності органів виконавчої влади інші терміни (наприклад, «публічно-владна діяльність»),

«публічне управління», «виконавчо-розпорядча діяльність» і ін.) має такий же жалюгідний з науково-методологічної точки зору ефект як і застосування терміну «державне управління», яке у широкому значенні можна було використовувати для пояснення природи правосуддя, а у вузькому – для розкриття субординаційних відносин між органами виконавчої влади.

Тому приємно, що О. Г. Набокова обмежила сферу використання поняття «публічне адміністрування»:

- по-перше, суб'єктивним складом, стверджуючи, що суб'єктами публічного адміністрування можуть бути тільки органи виконавчої влади (їх посадові і службові особи) та органи місцевого самоврядування (їх посадові та службові особи);

- по-друге, сферою прояву публічно-владних повноважень, стверджуючи, що мова йде тільки про зовнішньоорганізаційну діяльність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, тоді як внутрішньо-управлінська діяльність в цих органах не охоплюється поняттям «публічне адміністрування».

Такий підхід до визначення поняття «публічне адміністрування» дозволяє: а) розкрити специфіку публічного адміністрування в порівнянні із законодавчою діяльністю і правосуддям, а також показати його місце в механізмі розподілу державної влади на три гілки; б) відмежувати публічне адміністрування від внутрішньо-організаційної діяльності, яка здійснюється в середині всіх публічно-владних суб'єктів, а також в середині системи органів виконавчої влади.

Також підтримуємо О. Г. Набокову в намаганні обґрунтувати публічне адміністрування як категорію адміністративного права. Свого часу нами стверджувалось, що «категорії – це найбільш загальні, фундаментальні поняття, що являють собою форми та організуючі принципи наукового мислення. Вони мають подвійний дескриптивно-прескриптивний характер, тобто є такими, що описують та систематизують минулий досвід наукових досліджень, та одночасно диктують напрями майбутніх досліджень» [7, с. 44]. Якщо термін «державне управління» з об'єктивних причин втратив сьогодні статус системо-утворюючої категорії адміністративного права, то є необхідність надати такий статус поняттю «публічне адміністрування». Зокрема, О. Г. Набокова пропонує для цього переглянути предмет адміністративного права і систему суб'єктів адміністративного права. На нашу думку, це повинен бути більш масштабний процес. Публічне адміністрування як категорію адміністративного права слід враховувати також при поясненні особливостей прояву типів адміністративно-правового регулювання (по відношенню до суб'єктів публічного адміністрування та по відношенню до приватних осіб), системи адміністративного права як галузі національної системи права, структури адміністративно-правових дисциплін, адміністративно-правового статусу суб'єктів публічного адміністрування та ін. Тобто майже всі сфери адміністративно-правової дійсності повинні бути пояснені через призму існування публічного адміністрування як категорії адміністративного права. Наприклад, елементний склад адміністративно-правового статусу суб'єктів публічного адміністрування відрізняється від адміністративно-правового статусу приватних осіб тим, що включає до свого складу специфічні елемен-

ти – предмет відання, цілі і ін. Цей факт слід доводити не через порівняння статусів фізичної і юридичної особи, а через особливості здійснюваного в нашому суспільстві публічного адміністрування.

Певні проблемні питання можуть виникнути під час уточнення суб'єктів публічного адміністрування, зокрема, стосовно причетності до публічного адміністрування окремих політичних службовців. Наприклад, Уповноважений у справах Європейського суду з прав людини, як особа, яка займає політичну посаду в органах виконавчої влади, здійснює представництво України в Європейському суді з прав людини [8]. Якщо «державне представництво» визнавати публічно-владною діяльністю (наприклад, прокурори таке представництво здійснюють у суді), то представництво України в Європейському суді з прав людини слід буде розглядати як один із видів публічного адміністрування, а Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини – як суб'єкта публічного адміністрування.

Висновки і пропозиції. На підставі проведеного в статті дослідження можна запропонувати наступний висновок.

Наука адміністративного права припиняє «топтатись на одному місці» (припиняє стагнацію) і починає поступовий шлях від «хаотичного» до «системного» оновлення знань про адміністративно-правові явища. Сприяє ж цим позитивним процесам в адміністративному праві категорія «публічне адміністрування», яка в сучасних наукових публікаціях починає демонструвати узгодженість між «формою» та «змістом» публічного адміністрування як зовнішньоорганізаційної діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Список використаної літератури

1. Миколенко О. І. Поняття «державне управління» і «публічне адміністрування» в категоріальному апараті адміністративного права. *Правова держава*. 2018. № 30. С. 101-107.
2. Набокова О. Г. Концептуальні підходи до визначення поняття «публічне адміністрування» як категорії адміністративного права. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2023. № 8(60). С. 126-131.
3. Набокова О. Г. Критичний аналіз класифікації публічного адміністрування на втручальне, забезпечувальне і сприяюче. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2023. № 6. С. 83-88.
4. Македонська Е. Маніпуляція: що це і як боротись з цим шкідливим впливом? Інформаційна агенція HUBZ. 2023. URL: <https://hubz.ua/ekspertna-dumka/manipulyatsiya-shho-tse-i-yak-borotys-z-tsym-shkidlyvym/>
5. Мельник Р. С., Бевзенко В. М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р. С. Мельника. Київ: Ваіге, 2014. 376 с.
6. Галах В. В. Специфіка реформування середньої освіти в незалежній Україні. *Таврійський вісник освіти*. 2014. № 4(48). С. 274-281.
7. Миколенко О. І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
8. Положення про Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2006 р. № 784. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-п#Text>

References

1. Mykolenko O. I. (2018). Ponyattya «derzhavne upravlinnya» i «publichne administruvannya» v katehorial'nomu aparati administratyvnoho prava. *Pravova derzhava*.

- № 30. S. 101-107 [in Ukrainian].
2. Nabokova O. H. (2023). Kontseptual'ni pidkhody do vyznachennya ponyattya «publichne administruvannya» yak katehoriyi administratyvnoho prava. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). № 8(60). S. 126-131 [in Ukrainian].
 3. Nabokova O. H. (2023). Krytychnyy analiz klasyfikatsiyi publichnoho administruvannya na vtruchal'ne, zabezpechival'ne i spryyayuche. Naukovyy visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava. № 6. S. 83-88 [in Ukrainian].
 4. Makedons'ka E. (2023). Manipulyatsiya: shcho tse i yak borotys' z tsym shkidlyvym vplyvom? Informatsiyana ahentsiya HUBZ. URL: <https://hubz.ua/ekspertna-dumka/manipulyatsiya-shho-tse-i-yak-borotys-z-tyym-shkidlyvym/> [in Ukrainian].
 5. Mel'nyk R. S., Bevenko V. M. (2014). Zahal'ne administratyvne pravo: Navchal'nyy posibnyk / Za zah. red. R. S. Mel'nyka. Kyiv: Vaite, 2014. 376 s. [in Ukrainian].
 6. Halakh V. V. (2014). Spetsyfika reformuvannya seredn'oyi osvity v nezalezhnii Ukraini. Tavriys'kyi visnyk osvity. № 4(48). S. 274-281 [in Ukrainian].
 7. Mykolenko O. I. (2010). Teoriya administratyvnoho protsedurnoho prava: monohrafiya. Kharkiv: Burun Knyha. 336 s. [in Ukrainian].
 8. Polozhennya pro Upovnovazhenoho u spravakh Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 784 vid 31.05.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-p#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла 12.03.2024 р.

O. I. Mykolenko, Doctor of Juridical Sciences, Professor
 Odesa I. I. Mechnikov National University
 Head the Department of Administrative and Commercial Law
 24/26 Frantsuzkyi Blvd, Odesa, 65058, Ukraine
 e-mail: O.Mykolenko@onu.edu.ua
 ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9755-9454>

O. M. Mykolenko, Doctor of Juridical Sciences, Professor
 Odesa I. I. Mechnikov National University
 the Department of Criminal Law, Criminal Procedure and Criminalistics
 24/26 Frantsuzkyi Blvd, Odesa, 65058, Ukraine
 e-mail: mikolenkoalena@gmail.com
 ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-2080-413X>

CURRENT TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC OPINION ON PUBLIC ADMINISTRATION

Summary

The article analyzes modern trends in the development of scientific thought about public administration. It was found that the development of the science of administrative law is not possible without discussions on the understanding of public administration, critical analysis of the opinions of other administrative experts, rethinking of old theories, teachings and concepts and the introduction of new ideas and worldviews of the concept of “public administration” and the development trends of this legal phenomenon. It has been established that the majority of modern scientific sources dedicated to the study of public administration, firstly, are formulated in the form of stating obvious facts that have occurred or are occurring in the law-making and law-enforcing spheres or have long been formalized in the form of axioms of legal science, and secondly, they have not succeeded : a) explain all the contradictions that arise in connection with its introduction into the categorical apparatus of administrative law; b) continue to use it as a “universal” term that can change its meaning depending on the needs of the researcher. It

is emphasized that scientific studies of public administration in this form lose their meaning, because they take on distorted forms - retelling of long-known facts, quoting the opinions of authoritative scientists without proper critical analysis of them, agreeing with everyone and everything, etc. It has been proven that critical analysis is the driving force of systemic transformations and the development of the science of administrative law. The lack of critical analysis in the vast majority of scientific publications can lead to the decline of Ukrainian legal science. It has been established that a definition of public administration appeared in individual modern publications, which allows: a) to reveal the specifics of public administration in comparison with legislative activity and justice, as well as to show its place in the mechanism of the distribution of state power into three branches; b) distinguish public administration from intra-organizational activity, which is carried out in the middle of all public-authority subjects, as well as in the middle of the system of executive authorities. It is concluded that the science of administrative law stops stagnation and begins a gradual path to a systematic update of knowledge about administrative legal phenomena. Contributing to these positive processes in administrative law is the category “public administration”, which in modern scientific publications begins to demonstrate consistency between the “form” and “content” of the external organizational activities of executive and local self-government bodies.

Keywords: public administration, subjects of public law, subjects of public administration, category of administrative law, subject of administrative law, types of administrative-legal regulation, political official, political position, Commissioner for ECHR cases, administrative-legal status.